

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 1 - Januari 2017
Jaargang 138
maandblad

Foto's www.liberaalarchief.be

Het Volksbelang bestaat liefst 150 jaar, en is daarmee het oudste liberale tijdschrift van Vlaanderen. Het is weinig bekend, maar het blad werd op 12 januari 1867 uit de grond gestampt door enkele enthousiaste jonge liberalen. De redactionele werking was in de begin-

maanden heel bescheiden. Een kantoor was er niet. Het contactadres was bij de drukker, vergaderingen vonden her en der plaats, in de "achter- en bovenkamers waar de opstellers van het blad in de eerste tijden vergaderden". De redactie van "Het Volksbelang" koos voor

een progressieve koers binnen het liberalisme, stond voor antiklerikalisme en zag zichzelf als verdediger van de Vlaamse zaak. Het Liberaal Archief schreef de geschiedenis van die eerste maanden.

Lees meer blz. 4 en 5.

Inhoud

VAN DE REDACTIE Waar staan de liberalen? / 2 | EUROPA Het verstandshuwelijk tussen EVP en ALDE / 6 |
OPINIE Goede voornemens / 8 | BOEKEN De Hercule Poirotprijs / 10 | ECONOMIE Economische schizofrenie / 11 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

V(eiligheid), V(rijheid) en V(ooruitgang)

In politieke analyses duikt geregeld de volgende vraag op: "Waar zijn de Vlaamse liberalen?" Het antwoord van de partijtop luidt dan dat men het gekrakeel tussen N-VA en CD&V, dat veel aandacht krijgt, aan zich laat voorbijgaan, en Open Vld daardoor in de media wat in de schaduw zit. Dat Open Vld in die schaduw hard werkt en de prijzen toch maar aan de verkiezingsmeet worden uitgedeeld. Dat geloven die media natuurlijk niet. Want de liberalen spelen volgens diezelfde media in het debat helemaal niet mee. Er is, en we citeren die media, "naar verluidt bij de liberalen zelfs verdoken dissidentie", zonder precies aan te geven wie er dan dissident is. Ze zoomen in één beweging in op minister van Sociale Zaken Maggie De Block die ongenadig hard door de gezondheidssector wordt aangepakt en in een vrije val zit.

*"In de angst wordt de mens
zich bewust van zijn vrijheid"*

Hoe reageer je hierop als Vlaamse liberaal? "In de luwte hard werken," zoals vicepremier Alexander De Croo uitlegt, is op dit moment wellicht de beste optie. Want alle partijen zijn wat stuurloos op zoek naar het juiste richtsnoer waarmee men het verschil met de concurrenten kan maken. Dat is geen oneer, want we leven in politiek verwarde tijden. Niemand weet heel goed welke kant het op gaat. Het geven van de juiste antwoorden heeft zijn tijd nodig, moet groeien en in de juiste plooi vallen. Daarom gaan partijvoorzitters de boer op, om eens te kijken wat de temperatuur is bij de kiezer. In het vooruitzicht van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018, de eerste grote test voor de grote verkiezingsslag van 2019.

De kans is in dit klimaat groot dat de regeringspartijen het laatste jaar verspillen aan gekrakeel en rommelig beleid. En laat dit nu net de foute houding zijn, een houding waar de kiezer het al een tijdje mee gehad heeft. Niemand zei het beter de voorbije dagen dan premier Charles Michel zelf: "Ik zie bij de politieke partijen agitatie en dramatisering. Ik zie hoe olie op het vuur wordt gegoten. Op mij maakt het weinig indruk, maar het besmeurt het imago van de regering." "Voortbesturen en niet omkijken" is de beste houding. Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten heeft in haar

nieuwjaarspeech al de criticasters naar huis gestuurd. Open Vld gaat op zoek naar haar USP, haar 'Unique Selling Point'. Ze kiest daarbij resoluut voor het vrijheidsthema als richtsnoer voor de toekomst. Voor liberalen is dat thema natuurlijk een evidentie. Vrijheid kan er voor een liberaal nooit genoeg zijn.

Maar de vraag is of dit thema niet te evident is voor het werven van nieuwe kiezer. De andere helft van het gevulde glas moet ook belicht worden. De kiezer stelt zijn eigen vrijheid helemaal niet in vraag. Hij gaat er van uit dat hij vrij is. Dat is dus niet zo uniek. Wat zou er dan wel zo uniek kunnen zijn? Voorzitter Rutten gaf het aan in haar VVV-benadering, met de drie V's: "Veiligheid, Vrijheid en Vooruitgang". De kiezer is bezorgd en angstig voor de voortdurende aanvallen op zijn vrijheid: door de terreur; door de toestroom aan vluchtelingen; door het verlies aan koopkracht waardoor het vrije consumeren vermindert; door het afbrokkelen van zijn pensioen zodat de goede oude dag in gevaar komt. De kiezer is hiervoor zo angstig dat hij zelfs bereid is om bijvoorbeeld voor zijn veiligheid de vrijheid van zij die ze aanvallen sterk te beknotten, en zelfs van zijn eigen vrijheid een stukje op te offeren. Er mag geen vrijheid zijn tot vernietiging van de vrijheid. Jean-Paul Sartre zei het zo: "In de angst wordt de mens zich bewust van zijn vrijheid".

Vrijheid is ook de erkenning van de grenzen van die vrijheid. Vrijheid is geen vrijblijvend doelloos zwevend begrip, het heeft een actueel referentiekader nodig. En dit kader is vandaag niet de tomeloze vrijheid, "de vrijheid en niets dan de vrijheid". Dat kader invullen, is een opdracht voor liberalen. Zij zijn nog altijd dé sterkste kracht en het meest geloofwaardig om de vrijheid te beschermen. En die sterkte mogen ze niet prijsgeven. •

Oorlog en Liefde

De achtergrond is gruwelijk, maar ondanks alle verschrikkingen worden mensen ook tijdens de Tweede Wereldoorlog verliefd op elkaar. In het verzet, in de schuilkelder, in het sanatorium en zelfs in de kampen houdt de liefde mannen en vrouwen overeind.

In twaalf echt gebeurde liefdesverhalen neemt journaliste en auteur Frieda Joris de lezer mee naar de Belgische inlichtingendiensten maar ook naar de kampen van Breendonk en Dachau. Hij gluiert mee over de schouders van onze regering in ballingschap in Londen en volgt twee dwangarbeiders in Duitsland. Hij wordt getuige van de landing in Normandië en vergezelt de brigade van Jean-Baptiste Piron, die Brussel bevrijdt. Het boek van **Frieda Joris** vertelt de oorlogsgeschiedenis aan de hand van levensverhalen.

FAMILIE HOSTE

De titel van haar boek 'De oorlog was toch voor iets goed' is geïnspireerd door een huwelijkstelegram voor de ouders van Frieda Joris die mekaar leerden kennen bij het verplegen van gewonden nadat de V-bom op de Antwerpse Cinema Rex was gevallen. Een in het oog springend hoofdstuk gaat over het 'oorlogskoppel' Elisabeth Hoste en Frans Vink. Elisabeth is de dochter van Julius Hoste senior, de eigenaar van

Frans Vink en Elisabeth Hoste bij hun huwelijk in 1941 in Elsene.

Het Laatste Nieuws aan het begin van de Tweede Wereldoorlog. Frans Vink zal later de schoonzoon van Hoste worden, en directeur-generaal van de nv Hoste, de uitgeverij van Het Laatste Nieuws. Hun oorlogsverhaal is zonder meer spannend. Hoste vlucht na de inval van de Duitsers in mei

Julius Hoste.

1940 met zijn vrouw, zijn andere dochter en zijn hoofdredacteur eerst naar Limoges en neemt dan de boot naar Groot-Brittannië. Dochter Elisabeth en haar verloofde Frans blijven in Frankrijk en keren nadien terug naar Brussel. Daar trouwen ze in Elsene. Hoste maakt intussen in Londen deel uit van de Belgische regering in ballingschap.

Elisabeth wordt 95 jaar en overlijdt in 2015.

Frieda Joris, De oorlog was toch voor iets goed. Liefdesverhalen uit '40-'45. Uitg. Davidsfonds Uitgeverij, Antwerpen, 2016; 221 blz.; 24,99 euro.

DENKEN OVER DUITSLAND

Geen enkel land bepaalde zo het gebeuren in Europa, domineert zo de politiek en economie, beheerst zo het denken als Duitsland. Het is in Leipzig dat Napoleon in het stof beet, in Potsdam dat Hitler de oude Pruisische elites inpalmdde. Het is Berlijn dat in de Europese Unie de toon aangeeft en Rusland de levieten leest. Merkel heet de wereld welkom, maar krijgt op eigen bodem af te rekenen met het verzet van de Beieren en het neonationalisme van AfD en Pegida.

Dirk Roctus, hoofddocent aan de KU Leuven/Campus Antwerpen schetst in zijn boek 'Van Reich tot Republik. Denken over Duitsland vroeger en nu', de spanning tussen geest en macht in het Duitsland van vroeger en nu, en borstelt de intellectuele portretten van meer dan twintig Duitse denkers en doeners.

De jonge uitgeverij Doorbraak waarvoor Roctus schrijft, bundelde een aantal van zijn columns en artikelen gebundeld. Het boek geeft een inzicht in Duitsland en zijn

huidige politieke, culturele en sociale problemen. Deze Duitse problemen worden door Roctus in een groter verband geplaatst waardoor ze de problemen van het huidige Europa blijken te zijn.

Dirk Roctus, Van Reich tot Republik. Denken over Duitsland vroeger en nu. Uitg. Doorbraak, 2016; 208 blz.; 22,95 euro

Het begon als

Op 12 januari was het precies 150 jaar geleden dat Het Volksbelang werd opgericht. Het blad doorstond in al die jaren vele stormen, kende een paar gedaanteverwisselingen maar is tot op vandaag het langst verschijnende liberale weekblad in Vlaanderen. Een moment van terugblik naar aanleiding van deze verjaardag.

In de jaren 1860 waren de omstandigheden in meerdere opzichten gunstig om een blad als Het Volksbelang in het leven te roepen. De nog jonge Belgische Staat kende sinds 1857 een liberale regering onder leiding van Charles Rogier. Ondanks een zekere stabiliteit was het politieke spectrum volop in beweging. Binnen de heersende liberale strekking bleef het verschil tussen doctrinair en progressisten zichtbaar. De ontlukende

Vlaamse Beweging wilde niet enkel de culturele werking maar vanaf dan ook de politieke strijd aangaan. En net op dat ogenblik doken enkele jonge elementen op die nieuwe politieke en sociale denkbeelden lanceerden.

Mooie journalistiek

Toch was het iemand met een zekere ervaring die een hoeksteen van het project vormde. Bij de uitgave van Het Volksbelang was de 51-jarige Gentse letterkundige en drukker Isidoor Van Doosselaere onmisbaar. Hij trad op als uitgever en kon in het begin vooral rekenen op de toen 24-jarige Jozef Van Hoorde. Opgeleid als onderwijzer gooide Van Hoorde zich in de journalistiek en Het Volksbelang vormde voor hem de start van een latere mooie journalistieke en letterkundige loopbaan.

... rechtenstudent Julius De Vigne (23 jaar)...

"Als het gehak van de mijnwerker onder den grond".

De mannen die in de beginjaren samen met hem de dienst uitmaakten, waren evenwel nog van een ander kaliber: jurist Julius Vuylsteke (31 jaar), rechtenstudent Julius De Vigne (23 jaar), student Letteren en Wijsbegeerte Julius Sabbe (21 jaar) en Max Roosees (28 jaar, leraar, gedoctoreerd in de Letteren). Roosees omschreef die beginperiode later heel prozaïsch als "arbeid van elke week regelma-

tig voortgezet als het gehak van den mijnwerker onder den grond en tot weinig anders leidende dan tot het opdelen van brandstof, waaraan de gemoederen gewarmd, de overtuiging getemperd, de wapens van den Kamp der gedachten gesmeed worden". Sabbe op zijn beurt zag terugblikkend Het Volksbelang als "eene eikenloot, die slechts door strijd en tijd een boom kan worden, maar dan ook een reuzenboom". De bezielers van Het Volksbelang stonden toen aan het begin van een carrière waarin ze elk op hun terrein uitblonken.

De jonge garde die met Het Volksbelang begon: student Letteren en Wijsbegeerte Julius Sabbe (21 jaar)...

een jongensdroom

De redactionele werking was in die beginmaanden heel bescheiden. Een kantoor was er niet. Het contactadres was bij drukker Van Doosselaere, vergaderingen vonden her en der plaats ("de achter- en bovenkamers waar de opstellers van het blad in de eerste tijden vergaderden", aldus Rooses). De redactie van Het Volksbelang koos voor een progressieve koers binnen het liberalisme, stond voor antiklerikalisme en zag zichzelf als verdediger van de Vlaamse zaak.

Klauwaard en Geus

Of om het met een slagzin samen te vatten: "Klauwaard en Geus". De stempel van Vuylsteke was duidelijk.

Het Volksbelang kwam terecht in een perslandschap dat bestond uit opiniërende dag- en weekbladen. De doctrinair liberale pers kwam in de daaropvolgende jaren wel eens in conflict met Het Volksbelang vanwege volgens hen te Vlaamsgezinde of te progressieve standpunten. De katholieke pers had

het dan weer moeilijk met de antiklerikale inslag van het blad. In de beginperiode diende de redactie de koers wat te zoeken. Het duurde wel even voor Het Volksbelang zich op de kaart kon zetten. Maar in april 1868 (ruim een jaar na de oprichting dus) zond de conservatief-katholieke krant Le Bien Public toch een waarschuwing de wereld in: "Il n'est guère de numéro du Volksbelang qui ne contienne de grossières attaques contre l'Eglise catholique, contre son enseignement, son sacerdoce et ses oeuvres. (...) Nous engageons nos lecteurs et tous les vrais amis des classes ouvrières à combattre cette publication malsaine (...)." Voor de katholieke tegenstander was dus vooral de antiklerikale en progressief liberale houding een doorn in het oog. Vlaamsgezindheid leek hen minder een punt. De Vlaamse kwestie was in de jaren 1860-1880 op politiek vlak vooral een liberaal strijdpunt.

Jongensdroom

Een mooie beschouwing over die beginperiode van Het Volksbelang levert nog de Vlaamsgezinde liberale politicus Honoré Goossens. Hij schreef in 1892 naar aanleiding van het 25-jarig jubileum het volgende: "In dien tijd was dit een belangrijke stap vooruit op de zoo hobbelige baan, door het bestuur, die voor Taal en Volk in 't harnas waren gesprongen. 't Was geene lichte taak wat het hoopje jonge mannen die de deskundige redactie vormden, geheel belangloos en uit zuivere overtuiging op zich namen. Immers, de vijanden van ons streven waren alsdan overal en in alles oppermachtig, ook in de beide groote politieke partijen die beurtelings, naar gelang van de wisselvalligheden der kiezing het stadsbestuur in handen namen, en voor niets terugdeinsden, om de

... en Max Rooses (28 jaar, leraar, gedoctoreerd in de Letteren).

Vlaamsche en volksgezinde strijders in den weg te loopen, zelfs in hunne belangen rechtstreeks te benadeeligen."

Of zoals hoofdredacteur Bert Cornelis in het editoriaal van Het Volksbelang van juni 2013 het kernachtig samenvatte: "Het begon in 1867 als een jongensdroom van enkele intellectuelen..." •

Alle nummers van Het Volksbelang zijn digitaal raadpleegbaar op de site van het Liberaal Archief (www.liberaalarchief.be), of via www.hetvolksbelang.be. Interessant is ook het vermelde nummer van juni 2013 dat een kort historisch overzicht brengt.

...jurist Julius Vuylsteke (31 jaar)...

Foto's www.liberaalarchief.be

het Volksbelang

VOLKSBELANG Januari 2017 5

DE ULTIEME ANGST VAN HET

door Lukas De Vos

IRONIE

Ironisch genoeg heeft ook het Europees Parlement in Straatsburg een Room 101 (R00.101). Het is het bureau, waar bij de verkiezing van een nieuwe voorzitter van het parlement kandidaten nog in het strijdperk kunnen treden tijdens de stembusslag, na de officiële afsluiting van de gegadigden dus. Het was opvallend dat bij de midscheepse (her)verkiezing van de voorzitter, in de helft dus van het vijfjaarlijks mandaat, niemand het aandurfde zich naar kamer 101 te begeven. Het klimaat van angst dat het Parlement zich overbodig aan het maken is, zit er diep in. "Bekämpfen sich künftig die etablierten Kräfte, anstatt zusammenzuarbeiten, stärkt das die Europafeinde von rechts und links", meesmuilde Der Spiegel in een ontluisterend stuk over de gedoodverfde (door de Machten opgelegde) kandidaat-winnaar, **Antonio Tajani**. Grimmig omschreven als "Berlusconis Zögling". De leerling (tovenaar), de acoliet, de waterdrager van Italië's meest onbetrouwbare corrupte premier ooit.

RAADSEL

Het blijft een raadsel waarom uitgerekend de EVP, die zich op de christelijke waarden van de Unie beroept, en oog heeft voor de bescherming van minderheden en voor mensenrechten, de voormalige woordvoerder van Berlusconi en zijn Forza Italia (nationalistisch, uiterst rechts, en totaal scrupuleloos) als haar kandidaat naar voren heeft geschoven. Want Tajani sleept een zwaar verleden met zich mee. Hij stemde tegen gendergelijkheid, tegen abortus, tegen homorechten. Hij raakte in opspraak begin van de eeuw omdat hij smeergeld had aangenomen in Latium. Hij verslikte zich in de autolobbies als commissaris voor vervoer, en later voor industrie. Hij had duidelijk weet van diesel-

De beruchtste kamer uit de geschiedenis komt ongetwijfeld voor in George Orwells dystopie 1984. De cruciale scène speelt zich af in de kelder van het ministerie van propaganda, cynisch herdoopt tot Miniluv. Het is een kamer zonder ramen waar het licht nooit uitdooft. De schrik voor kamer 101 is terecht. Je komt er oog in oog met je ergste angst: overbodig te worden gemaakt. Kamer 101 breekt het laatste verzet van het individu.

gate, van te hoge vervuilende uitstoot in de Europese auto-industrie, maar keek de andere kant op. Hij kent amper een andere taal dan Italiaans.

VERRASSING VERHOFSTADT

Des te verwonderlijker was de last minute verrassing van ALDE-fractie leider **Guy Verhofstadt**. Verhofstadt had geen al te beste beurt gemaakt toen hij geen week voor de verkiezing een monsterverbond aankondigde en verdedigde met Beppe Grillo's Vijfsterrenbeweging (M5S). Om zijn kandidatuur als EP-voorzitter kracht bij te zetten, leek dat ideaal. Grillo zocht al een tijdje de weg naar de uitgang in zijn ongemakkelijke symbiose met de UKIP van Nigel Farage. Als de Brexit er komt, en vooral hard is, ziet het er beroerd uit voor Grillo, al drijft zijn partij nu nog hoog op de golven in de peilingen, zelfs niet boven de Democraten van Renzi en huidige eerste minister Gentiloni, rond de 38%. Hij zocht dus verwoed een uitweg, eerst bij de Groenen, dan bij uiterst links (GUE). Die

wezen hem als "onberekenbaar" de deur. Nu is het waar dat de 17 MEPs van Grillo een opvallend stemgedrag vertonen. In bijna 80% van de gevallen gaan ze met de GUE mee, bijna evenveel met de Groenen. Met de ALDE ligt het percentage gelijkgestemdheid op zowat 45%. Genoeg voor Verhofstadt om de toch wel euro-kritische groep van M5S te lijmen. Natuurlijk moesten ze daarvoor een bocht van 180 graden nemen, maar het deed Grillo niet om het roer om te gooien naar een sterker Europees beleid.

"Onvervaardelijke liberalen: geen deals met loslopend wild".

De drijfveer van Verhofstadt was doorzichtig: met Grillo erbij werd de ALDE opnieuw de derde groep in het EP, wat zich vertaalt in meer spreektijd, meer rapportage, meer commissieverantwoordelijkheid, maar vooral: meer geld. Voor Grillo was dat nog nijpender: als zijn fractie EVDD zou verdwijnen, verliest zijn partij 340.000 euro aan Europese subsidies. Maar de liberale achterban was onvervaardelijk: geen deals met loslopend wild.

VERSTANDSHUWELIJK

Maar Guy Verhofstadt is een kat met negen levens. Andermaal verbaasde hij vriend en vijand (die zijn epitaaf al geschreven hadden). Net voor de verkiezingszitting liet hij Schulz weten zich terug te trekken als kandidaat-voorzitter. Als enige van de zeven. De

Guy Verhofstadt sloot een akkoord tussen ALDE en de EVP voor het voorzitterschap van het Europees Parlement.

EUROPEES PARLEMENT

Antonio Tajani, de nieuwe voorzitter van het Europees Parlement.

toespraken van de tegenkandidaten waren niet eens voorbij of de ALDE stuurde een mail rond, die alles verklaarde. ALDE en EVP hadden een pro-Europese coalitie, een verstandshuwelijk, gesloten. Consternatie alom. Want de ommezwaai van de ALDE hertekende meteen de machtsverhoudingen in het Europees Parlement. De Grote Coalitie van de drie traditionele partijen had voorgoed afgedaan. Pragmatisme verdrong ideologie. Of zoals het gemeenschappelijk persbericht van beide partijen het verwoordde: "Beyond their ideological differences (...), the two groups will launch a structured dialogue with the European Commission". Om de instellingen aan te passen aan de noden van de burgers en de gewijzigde internationale omgeving, een "hervormingsprogramma, met onder meer een Europese grens-en kustwacht, een speciale anti-terreur commissie en een nieuw beleid voor de eurozone".

WOEDEND

De linkse partijen waren in snelheid genomen. S&D-kandidaat Gianni Pitella was woedend. Hij zag de kans om een paarse meerderheid te vormen aan zijn neus voorbijgaan. Ongelijk had hij niet helemaal: de uitkomst was ten slotte dat Tajani, dankzij de liberale fractie (waarbij vooral D'66 tegenpruttelde), Pitella in de finale, vierde ronde kon afhouden: 351 tegen 282 stemmen, bij 80 onthoudingen. En dat, zoals Marc Tarabella zei, "Europa er conservatiever dan ooit uitkomt". Want de EVP heeft nu alle sleutelposities in handen: de Raadsresident (Donald Tusk), de commissievoorzitter (Jean-Claude Juncker), de voorzitter van het EP (Antonio Tajani).

Het pragmatisme was Verhofstadt nader dan de overtuiging. "Het zijn de socialisten die geen progressief front wilden. Vier dagen kregen ze de raad van Schulz en Sandro Gozi, de Italiaanse staatssecretaris voor Europese Zaken, om toenadering te zoeken tot de ALDE". Het bleef stil. "Maar ruim een week geleden hebben we al een aanbod gedaan. Daar is nooit op gereageerd", klonk het. Verhofstadts medewerker Bram Delen sloeg meteen terug. We hebben "sleutelposities gekregen die essentieel zijn voor de uitvoering van dit programma, zoals het voorzitterschap van de conferentie van commissievoorzitters. De socialisten stonden al die tijd - willens en wetens - aan de zijlijn en nu zijn ze plots wakker geschrokken en heilig verontwaardigd".

DE NIEUWE STAAT VAN EUROPA

Het gaat natuurlijk verder dan dat. Donnant-donnant verluidt het dat de ALDE zijn twee vicevoorzitters behoudt, en de controle krijgt over de grondwetgevende commissie. De EVP moet Juncker overtuigen een bijkomende vrouwelijke vicevoorzitter in de EU-Commissie op te nemen. Dat wordt dan allicht Margrethe Vestager van Mededinging, die reuzen als Google of Apple dwingt tot terugbetaling van onterecht verkregen staatssteun. Verhofstadt moet bovendien kunnen aanschuiven bij alle onderhandelingen die verband houden met de Brexit, of het nu met de Raad, de Commissie of het Parlement gaat.

Wel frustrerend is natuurlijk de indruk die het gesjacher in het EP gewekt heeft. De zes kandidaten pleitten zonder uitzondering voor meer openheid, gelijkwaardige behandeling van alle leden en fracties, en minder politique politicienne. Dat is de waarnemers natuurlijk in het verkeerde keelgat geschoten. In die zin is Verhofstadt zichzelf gebleven. Hij keurde de keuze voor een harde Brexit door Theresa May goed, maar bezwoer dat ze geen tegemoetkoming van de EU moet verwachten op het vlak van vrije toegang tot de binnenmarkt. Hij riep voorzitter Malta al op om nu, niet in 2019, werk te maken van een nieuwe pro-Europese koers. Als straks de golven gaan liggen zijn, en na 2020 een andere zetelverdeling in het EP de Britten doet vergeten, dient een staat opgemaakt van hoe Europa zich kan heruitvinden. Met grote bullies als Trump, Xi Jinping, Erdogan, en intern Orbàn en Szydło, belooft het nog een boeiende vervelling te worden. Room 101 dreigt veel te klein te worden. •

VOORNEMENS

Nieuwjaarsresoluties hebben met politieke resoluties gemeen dat het 'maar' resoluties zijn. We WILLEN die niet eens allemaal waarmaken.

door Aviva Dierckx

Goede voornemens, vooral dan in deze tijd van het jaar, zijn nooit al te ernstig te nemen. Na al dat gefeest willen we in een meetmoment beseffen dat we niet geheel ecologisch, gezond en/of politiek correct bezig zijn. Maar dat is maar heel even, en alleen in die mate dat het 'likes' op facebook levert. Goede voornemens zijn er niet om spartaans nageleefd te worden.

HET VINGERTJE

Maar dat is zonder het vingertje van de Christelijke Mutualiteit gerekend, die de mensen per se wil coachen op het gebied van voeding, beweging, slaap, gewicht, stress, alcohol, tabak, en stemming. Alles, quoi. Stemming, het staat er zo. Ze bedoelen humeur, gemoedstoestand. Maar bij die tsjeven moet ge natuurlijk toch niet schrikken als het natuurlijk ook naar die andere (verkiezings)stemming zou mogen leiden.

Een studie hebben ze gedaan, werkelijk waar, met een staal van 3.500 mensen, en dan blijkt dat twee op drie Vlamingen goede voornemens maakt met nieuwjaar, maar dat er uiteindelijk niks van komt. Dat had ik hen ook zonder die studie kunnen vertellen. Aan het handje moeten we begeleid worden, door een virtuele coach genaamd Victor maar die in werkelijkheid een ordinaire app is. En hou u vast, ook wie (o schande) géén voornemens heeft gemaakt, kan toch geïnspireerd worden om dat alsnog te doen. Creepy.

VERSCHIL

Het verschil met de politiek en de boodschappen die op partij-nieuwjaarsrecepties meegegeven worden, is dat het hier geenszins gaat om goede voornemens maar om het uitzetten van enkele bakens voor het komende seizoen.

De pers vergelijkt hapjes, locatie, zelfs de belichting en de dress-code en probeert daarmee de politiek tot een lifestyle-event te verknutselen. Of die éne sneer naar de oppositie eruit te lichten. Daar waar de meeste politieke partijen voor het komende jaar positieve woorden over de hoofden van de mensen uitstorten in plaats van de kommer en kwel waar de media garen van spinnen. Hoe kunnen sommige partijen die wel volop meedoen met het 'alles was slecht en de wereld gaat om zeep', denken dat iemand nog een positieve reden zal vinden om voor hen te stemmen? Liberalen zijn daarom altijd op hun meest vastberaden optimistisch rond nieuwjaar. Kalkoenen snijden we aan met biologische familie, maar de nieuwjaarsreceptie zijn voor onze andere familie, de blauwe familie, om samen weer moed te scheppen en het komend jaar weer stenen in de rivier op aarde te kunnen verleggen.

HET VLEUGELTJE

Van de jaaroverzichten op tv of in andere media worden we niet vrolijk. Ze kiezen vaak, net als Geert Hoste, één kernwoord om de overheersende stemming van het jaar aan te geven. Sprong er dit jaar bovenuit: het reizend jaaroverzicht Bang! van Ivan De Vadder. Kinderen houden van griezen, zegt men, maar

volwassen liberalen kijken doorsnee genomen liever positief vooruit dan bang achteruit.

Optimisme is een morele plicht, dat is zo'n uitspraak als "play it again, Sam". Beide zijn nooit in deze exacte vorm gezegd, maar iedereen herinnert ze zich toch op die manier. Humphrey Bogart zei "Play it!" tegen de pianist die inderdaad wel Sam heette. Popper gebruikte het bon-mot over optimisme als devies, maar het kwam van Kant. Popper deelde diens gedachte en omschreef haar vaak, maar nooit in die exacte woorden.

Zo droeg een bijzondere uitnodiging gouden vleugeltjes en een slogan "Spreid je vleugels". De blauwe voorzitter kwam niet met engelsenaren op het podium, en de slogan was niet eens het echte onderwerp van haar toespraak. Die ging over vooruitgang, veiligheid en vrijheid.

Voilà, als ik één goed voornemen maak voor 2017 dan is het wel om geen enkel jaaroverzicht nog een blik waardig te gunnen. Ik zal geen enkele moeite daartoe hebben en zeker niet de steun van een ziekenfonds nodig hebben, al ben ik nu al overtuigd van het heilzaam effect op mijn gezondheid. Ik ga me volgend jaar die vleugeltjes herinneren, net zoals de 'goesting' van enkele jaren geleden. En niet bang zijn, nooit bang. •

Trump als olifant in de porseleinkast

“I wish I had that power”, verklaarde de nieuwe president van de VS Donald Trump over de gehackte e-mails van het Nationaal Comité van de Democraten. “Man, that would be power.” Trump droomt van een wetgeving waarmee het National Security Agency (NSA) metadata in bulk kan bewaren, met een rechtbank die “te allen tijde, om het even welke dag beschikbaar is... om individuele uitspraken te doen over de raadpleging van deze metadata”.

door Ivan Vandermeersch

Momenteel is alles vastgelegd in een uitvoerend besluit, en niet in wetgeving. Trump heeft dus vrij spel. Het valt moeilijk te voorspellen hoeveel transparantie hij zal hanteren, tenzij iemand zoals klokkenluider **Edward Snowden** bereid is de wet van de stilte te doorbreken.

Reuzen van Silicon Valley

Tijdens zijn verkiezingscampagne schermde Trump met controle op moskeeën, en een databank met gegevens over alle moslims. Als hij besluit controle te gebruiken als instrument om een sociale kloof te creëren, dan heeft hij daar de macht toe ... De reuzen van Silicon Valley zijn in dat geval verplicht hem te helpen.

Op een bepaald moment zei Snowden dat “alles wat je intikt in Google wordt voor altijd bijgehouden”. Het probleem met de meeste Amerikaanse internetdiensten is dat zij persoonlijke gegevens verzamelen als “betaling” voor een “gratis” dienst, en zo de ideale “partner” zijn voor controle door de overheid.

Op een bepaald moment zei Edward Snowden (foto) dat “alles wat je intikt in Google wordt voor altijd bijgehouden”.

Een dergelijk interventionistisch tintje is ook in Europa terug te vinden. De Britse inlichtingendienst GCHQ onderhoudt goede banden met de Amerikaanse NSA, en voert er vaak taken voor uit. De NSA en de GCHQ werken zo nauw samen dat toezicht onder Trump zonder twijfel ook aan de vertrouwelijkheid van de Britse communicatie zal raken. Op zijn minst zorgwekkend.

Bezorgdheid

Bij het opzetten van het EU-US Privacy Shield heeft de Europese Commissie haar bezorgdheid uitgedrukt over hoe verregaand dit mechanisme voor de overdracht van persoonsgegevens tussen de EU en de VS wel is. De voorganger van het EU-US Privacy Shield, Safe Harbor, werd in 2015 nietig verklaard in een vonnis van het Europees Hof over Prism en het grootschalige controleprogramma van de Amerikaanse regering, waardoor duizenden bedrijven zich plots in een juridisch vacuüm bevonden voor gegevensstromen tussen de EU en de VS.

Een eerste jaarlijkse evaluatie van het EU-US

Privacy Shield komt nu dichterbij ... en Digital Rights Ireland, een actiegroep ter verdediging van privacyrechten, vecht het “Privacy Shield” aan voor het Europees Hof ...

Wantrouwen sluipt stilletjes aan binnen, en als het Privacy Shield zou worden opgeschort, dan zou dat heel wat onzekerheid scheppen voor Amerikaanse bedrijven die gegevens van EU-burgers willen verwerken in de VS. En voor bedrijven in de EU zou het ook een groter risico inhouden voor hun persoonsgegevens, als ze ermee instemmen om die aan collega's in de Verenigde Staten te bezorgen, die op hun beurt verplicht kunnen worden om ze door te geven aan de NSA van Trump.

Autonomie

Heel wat betrokken actoren op Europees niveau zullen dan wel twee keer nadenken vóór ze diensten van hun Amerikaanse collega's gaan gebruiken, mogelijk ten voordele van lokale alternatieven.

Meer digitale autonomie is immers wat Europa aan zichzelf verplicht is. •

JAN VAN DER CRUYSSSE WINT HERCULE POIROT PRIJS

Jan Van der Cruysse won de Hercule Poirotprijs. Deze prijs bekroont Vlaamse misdaadromans. Van der Cruysse kreeg de prijs voor zijn boek 'Bling Bling' over een diamantkoerier die in India wordt beroofd van zijn lading diamanten. Van Der Cruysse is lange tijd bekend geweest als woordvoerder van de luchthaven van Brussels Airport-Zaventem.

Debutant valt meteen in de prijzen

door John Rijpens

Met de nodige schroomheid benaderen wij de her en der gepubliceerde lijstjes van 'beste' van het jaar. Op welke basis worden de beste boekenlijstjes genomineerd? Op verkoopcijfers? Samenstelling van de jury? Speelt hierin 'ons kent ons' een rol? De respectievelijke uitgevers? Wat misdaadromans betreft mogen wij niet te veel mopperen. De voorbije achttien edities van de Hercule Poirotprijs kwamen immers laureaten als Jef Geeraerts, Pieter Aspe, Herman Portocarrero, Luc Deflo, Bavo Dhooze, Patrick Conrad al op de voorgrond. Meteen geen kleine jongens in het genre. Af en toe is het wel even slikken, maar iemand over het hoofd zien hoort er nu eenmaal bij.

Het voorbije jaar ging de prijs naar Jan Van der Cruysse. Andere genomineerden waren Toni Coppers, Herman De Jonghe, Guy Prieels en Stan Treland.

BLOED EN WRAAK

In zijn roman 'Bling Bling' gaat het over een diamantkoerier die in India wordt beroofd van zijn lading diamanten. Een fait divers voor een misdaadroman? Het addertje onder het gras blijkt dat de diamanten eigendom zijn van een Georgische handelaar. Een diamantroof bovendien uit het zicht van de media maar die wel leidt tot een cascade van bloed en wraak van de Antwerpse diamantwijk tot de verste uithoeken van de wereld.

Van der Cruysse is een literaire debutant maar

met zijn kop met blonde kuif bij heelwat televisiekijkers bekend als de gewezen woordvoerder van Brussels Airport, niet weg te branden van het scherm telkens onze nationale trots in goede en slechte tijden in het nieuwe kwam. En dat was niet zelden.

De niets ontziende schoften in 'Bling Bling' zijn martelende en vrekke tycoons wat leidt tot mutuele oplichterijen, een sliert doden en extreem geweld. "Maar Van der Cruysse is beheerst genoeg om zich niet te laten afleiden door nevenplots of burleske overdrijving," zegt het Manitou-jurylid van de Hercule Poirotprijs Lukas De Vos, "dat is ook zijn grote verdienste. Een internationaal thema gedisciplineerd koppelen aan snel verschietende locaties en personages van vlees en bloed, geen iconen of morele cast typing. De auteur heeft zijn rijke kennis van de wereld oordeelkundig ingezet. De wereld, ook misdaad is oogverblindend. En geen enkele mens zonder eigenschappen. Wel ijdel en zwak. Of wrede en vrekke. Gerechtigd of niet, straf volgt altijd op misbruik. Zonder enige moralisering".

TOPFAVORIET

Voor velen was 'De wraak van meneer Jules' van Guy Prieels de topfavoriet (destijds voorgesteld in het Liberaal Archief in Gent) over de grootsmokkelaar Hyppolyte Pannecoucke, die na de oorlog in het groot banditisme verzeilt. Met ongezien lef wordt hij zonder vrees, zonder haat noch bloedvergieten de 'gevaarlijkste man van België'.

Hij belandt in de bajes, de wraak blijft smeulen en kort na zijn vrijlating valt een eerste dode.

Guy Prieels is geen debutant. Hij schreef eerder 'Bloedbroeders', 'De meester, de muze en de eeuwigheid', 'Zwarte bruiloft' en was in een vorig leven nog kleinkunstenaar à la Kor Van der Goten en Miel Cools.

NOORS SUCCES

Stan Treland behoorde met zijn 'Zwarte Olifant' ook bij de genomineerden. Zijn vorig boek, 'De lachende eland' werd ook in Noorwegen – of all places – uitgebracht, waar zijn voornaam tot 'Sten' werd omgedoopt.

Toni Coppers was al eens laureaat maar greep met 'Hondenman' naast de hoofdprijs. Hij blijft evenwichtige schrijver rond commissaris Liese Meerhout.

En ten slotte was ook Herman De Jonghe genomineerd met 'Ondergrond', ook geen nieuwigheid want het was zijn zevende boek.

Voor allen die uit de prijzen vielen ook zij die niet genomineerd werden, is het nu bang afwachten op de resultaten van de Diamanten Kogel, komende lente, die nog wat meer en andere (?) Vlaamse misdaadromans op een lijstje zet en lauwt. •

ECONOMISCHE SCHIZOFRENIE

door Mark Bienstman

Daarbij was onze stelling dat de huidige globalisering nogal vaak in een verkeerde richting evolueert, gewoon omdat ze vaart op een hoogst onbetrouwbaar kompas. De geachte prijs die voor alle actoren in het economisch speelveld een richtsnoer zou moeten zijn om de beste keuzes te maken, is een hoogst onbetrouwbaar en onvolledig instrument.

VERKEERDE SIGNALLEN

Want de “prijs”, zoals die vandaag bepaald wordt, houdt alleen rekening met kostenfactoren die met de kennis en de wetenschap van vandaag gemakkelijk meetbaar zijn. Een hele reeks “waarden” en vooral maatschappelijke kosten die vandaag nog niet of toch heel moeilijk in geld uit te drukken zijn, worden immers niet in de prijs opgenomen. Daardoor zendt die “prijs” verkeerde signalen uit naar die economische actoren, waardoor de globalisering tot nu toe niet voor alle deelnemers evenveel voordeel oplevert.

Maar alsof dit verhaal nog niet complex genoeg is, speelt er nog een andere “verstorende” factor een niet te onderschatten rol. Wij allen -als individuele burgers- spelen in dit economisch verhaal een dubbele en vaak zelfs een meervoudige, en vooral een tegenstrijdige rol. Om te beginnen zijn wij allen consument. En als consument, en hier ga ik bewust voorbij aan alle nuances, is onze overgrote meerderheid op zoek naar “de beste koop”. Wij willen allen de beste producten tegen de laagste prijs. Maar, zeker de economisch actieven onder ons, zijn naast consument ook nog eens werknemer. En daar willen wij dat onze werkgever ons een zo hoog mogelijk loon betaalt voor onze geleverde arbeid. Als die werkgever op al die eisen zou ingaan, verhoogt natuurlijk zijn kost. Maar daardoor riskeert hij zijn klanten, zijn consumenten die op zoek zijn naar de laagste prijs, te verliezen.

In deze economisch onzekere tijden, worden heelwat verworven waarheden opnieuw in vraag gesteld. In een van onze vorige bijdragen probeerden we al de vraag rond meer of minder globalisering in een andere context te plaatsen. De vraag is immers niet: “meer of minder globalisering” maar wel: “welke globalisering?”

HOOG RENDEMENT

Tot overmaat van ramp heeft die werkgever ook nog eens te maken met financiers, investeerders, die geld hebben gestopt in zijn zaak. En ook zij willen een zo hoog mogelijk rendement op hun geïnvesteerde kapitaal.

En nu wordt de cirkel rond, want waar halen die investeerders dat geld? Juist: bij u en bij mij, de burger die dus niet alleen consument, maar ook spaarder is, en die zijn zuurverdiende spaarcentjes maximaal wil zien renderen.

Dus wij, met zijn allen, zetten in feite zelf een duivelse spiraal in werking, waar vooral de werkgever en producent letterlijk en figuurlijk “in de tang” wordt genomen: zijn klanten willen de laagste prijs. Zijn werknemers willen het hoogste loon en zijn investeerders het hoogste rendement. Die drie tegenspelers dat zijn telkens wij, maar dan wel telkens met een andere pet op...

Dus de werkgever/producent moet op zoek naar ofwel een uitweg, ofwel naar de zwakste van zijn 3 opponenten. Een uitweg kan zijn: zoeken naar consumenten die minder veeleisend (en/of minder goed geïnformeerd) zijn; zoeken naar werknemers (hier en/of in het buitenland...) die minder veeleisend zijn (en/of zoeken naar landen waar de werknemers minder rechten hebben...); zoeken naar overheden die minder eisen stellen rond arbeidsveiligheid, leefmilieu, consumentenbescherming, landen waar fiscale, sociale en andere systemen meer “soepelheid” aan de dag leggen tegenover producenten.

WERKGEVER-BOOSDOENER

Maar welke uitweg hij ook zoekt, de werkgever/producent zal altijd “boosdoener” zijn. Alleen “vergeten” wij als burger (zowel in onze rol van consument-werknemer als spaarder) dat het uiteindelijk “wij” zijn die deze werkgever/producent duwen en drijven in een door ons niet gewilde richting. Omdat wij ons niet, of toch onvoldoende, bewust zijn van onze “economische schizofrenie”. Zolang wij als burgers er niet in slagen de eisen van onze eigen “Drievuldigheid” (consument – werknemer – spaarder) op een meer evenwichtige manier te verdelen over onze drie hoedanigheden, zal en kan de economie nooit een voor iedereen “redelijk” resultaat opleveren. Naar gelang één van de 3 dimensies domineert, zullen de andere 2 er onder lijden en zal er -terecht- kritiek zijn op het economisch functioneren van onze (mondiale) samenleving.

Dus we moeten stoppen met het vingertje te wijzen naar anderen. We moeten eerst eens goed naar onszelf kijken en ons durven afvragen of wij voldoende consequent zijn in elk van onze drie hoedanigheden. •

VOLKSBELANG wordt uitgegeven door de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Stichting Vanderpoorten - Verantwoordelijke uitgever: **Bert Cornelis**, Kramersplein 23, 9000 Gent - Hoofdredactie: **Bert Cornelis**, bert@reflex.be - Vormgeving: ilona.berghmans@openvld.be - Secretariaat: **Het Liberaal Vlaams Verbond**, Kramersplein 23, 9000 Gent, tel. 09/221.75.05, fax: 09/221.12.15 www.hetvolksbelang.be www.hetlvv.be - [facebook.com/hetlvv/](http://www.facebook.com/hetlvv/) - info@hetlvv.be

